

Ամեն օր կ'ընտարարուի : - Հառը 20 փարս է : - Պոլիս բաժանորդ. ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ-
Մէճիտ պիտի վճարէ 100 խուսոյ համար , իսկ գաւառացի համար 23 դրը դարձեալ 100
խուսոյ համար , ինչպէս ապաւանտեալ ծախքէ ապաւ ըլլալով : - Գոնուցման տուր 40 փարսոյ է
մէկ անդամի համար : - Երեսօրի վերաբերեալ նամակ և ուրիշ որ և է գրութիւն պէտք է
ուզել առ Տնօրէնն ի կ . Պոլիս Զառմանդար Եօզուշու Զիւմպլուլլի կամ վերի յարկ թիւ 24
անհետը :

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ԽՆԴԻՐԸ

Չորեքշաբթի օրը փութացինք ծա-
նօթութիւն տալ այս օրերս յիշեալ նը-
սիրական վայրին մէջ վերելած նոր
խնդրոյ մը վրայ :

Երազայնք եւ մանրամասն լուրերէ
խնայանք որ այս խնդրին ալ - ինչպէս
Երուսաղիմայ վերաբերեալ բոլոր խն-
դիրները - աննշան բան մը չէ : - Տ . Ե-
տայի Ս . Պատրիարքը այս անգամ լա-
տինաց թոյլ չէ տուեր պատարագ մա-
տուցանել մեր Ս . Յակոբայ տաճարին
մէջ , չէ թէ՛ Հռոմայ Պապին անսխալու-
թեան վճռոյն պատճառաւ զնոյն ինքն
Պապը եւ անոր համաժող պապական
կղերն իբրեւ հերետիկոս համարելուն
համար , այլ ինչպէս կ'ստուգեմք , մեր
եւ լատինաց մէջ ասկէց յառաջ ծագած
ուրիշ խնդրոյ երեսնէն ցրտութիւն մը
մփրելուն պատճառաւ : Տարածայնու-
թիւն կար թէ՛ յունաց կողմանէ ալ այս-
օրիս արդեւ մ'եղեր է լատինաց , բայց
ստույգ չէ . յոյնք վերջին օրերս հաշտ են
լատինաց հետ . եւ՛ հասարակաց կրթու-
թեան բարձրագոյն ժողովին նախագահ
Վոեմ . Միւնիքէֆէնտիին այս օրերս նոյն
կողմերը ուղեւորելու պատրաստուիր ու-
րիշ նպատակ ունենալու է . որովհետեւ՝
Բ . Դուռը , թէեւ գիտէ որ լատինք
մեր Ս . Յակոբայ տաճարին մէջ իրենց
օեփական ափ մը հող անգամ չունին ,
եւ թէ՛ տարին անգամ մը Ս . Յակոբայ
տաճարին մէջ անոնց Պատարագ մատու-
ցանելը Երուսաղիմայ մեր Պատրիարքաց
քրիստոնէական եղբայրատիրութեան չը-
նորհն է , եւ հետեւաբար՝ իրաւունք

ունին ուղած ատենին արդիւնէր , -
սակայն՝ այս խնդրոյն վրայ Երուսաղի-
մայ վոեմ . կառավարէն պաշտօնական
տեղեկութիւններ ընդունելուն պէս՝ դը-
րեր է ամեն . Հայրիկին որ շուտով եւ
վերջնական կերպիւ իմացունէ Երու-
սաղիմայ Պատրիարքին թէ՛ , անպատ-
ճառ անսխալիս պիտի մնան յիշեալ նը-
սիրական վայրին վերաբերեալ ամեն
տեսակ սովորութիւններ :

Այս աղբու հրամանագիրն երեքշաբ-
թի Բ . Դրնէն Պատրիարքարան եկաւ ,
որով ինչպէս յայտնի է՝ լատինք այսու-
հետեւ ալ պիտի կրնան տարին անգամ
մը Պատարագ մատուցանել Ս . Յակո-
բայ տաճարին մէջ , սակայն՝ խոսու-
հետեւ չէթէ իբրեւ Հայոց չորհն պի-
տի համարուի այս , այլ լատինաց մէկ
իրաւունքն , բաղմով ամանակեաց շնոր-
հէ մը ծնեալ :

Այսպէս մեր աղղը շատ անգամ կը-
րուտաներ բրած է իւր տարազայնան
եղբայրատիրութեան՝ կամ լաւ եւս է բռն
մնլութեան պատճառաւ , որովհետեւ՝
ամեն չափադանցութիւն վնասակար է :
Այս մնլութեան պատճառաւ է որ մեր
աղղը երբեմն երբեմն վեր ի վայր կըլլայ
կապանալի ու կ'ընտի . բուական է յի-
շել էտիրնէ - գափուի գերեզմանատան
ցաւալի անցքը , որուն համար եւրոպա-
կան գահիկներուն մէջ ալ խօսուեցաւ ,
թող մայրաքաղաքիս գեաղանայ անոնց
իրարանցումն : Տակաւ ին շատ նոր է Բա-
ղէշի գերեզմանատան գէպքն ալ :

Եւ ի՞նչ , Երուսաղիմայ պէս տեղի մը
մէջ , որ՝ գծրաղդարար փոխանակ օր-
ոյ հանդիսարան մ' ըլլալու՝ խռովու-

Թեան տեղ մ' եղած է իմեծ նախատինս քրիստոնէութեան, - Այնպիսի տեղի մը մէջ կըսեմք, որ ափ մը հողի համար մեծամեծ յուզմունք պատահեր են երկու ազգաց մէջ եւ շատ ժամանակներ տեւելով աղէկ վախճան չեն ունեցեր, - Այսպիսի շնորհներ բնել ու ետքը ետ առնելու երեսը միթէ խոհեմութիւն է :

Մեզի այնպէս կերեւայ թէ՛ Նապի Պատրիարքը առանց բաւական խորհրդոյ բրած է յիշեալ արգելքը, իւր չհաւատեալով թէ՛ կրնայ ըլլալ որ կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը իւր սիրաշահելու սկզբանց համեմատ վարուելով հրաման բնէ որ հին սովորութիւնէ եւ ոչ մին եւ ամենափոքրիկն իսկ եղծանիլ պէտք չէ :

Սակայն՝ եղածը եղած է : Կմնայ երուսաղիմայ Ս. Պատրիարքին՝ ամեն օրինաւոր բացատրութիւն չուտով հաղորդել որում անկ է, որով թերեւս կարելի ըլլայ խնդրոյն ուրիշ կերպարանք տալ :

Աւելորդ է՝ ըսել թէ՛ շատ անգամ խնդրոյ մը վրայ տրուած բացատրութեան ոճն ալ կրնայ անհաճոյ կերպարանք տալ խնդրոյն :

Պօլսոյ Պատրիարքական փոխանորդեր. Կարապետ վարդապետը ոչ հրաժարական տուած է, եւ ոչ ուրիշը աւոր տեղը բնարուած է :

— Ամեն . Ս . Պատրիարք Հոյրը, հինդարթի օրը Տատեան տիկնոջ յուզարկաւորութեան հանդիսին ներկայ գտնուելէն յետոյ, Թարապիա անյնեւով՝ զիչերը մեծ . Ապրօ Էֆէնտիին տունը կեցաւ :

— Խառնուղի Շահնազար-Նուպար զիչերթիկ վարժարանի հարցաքննութիւններն աւարտած ըլլալով վաղը յո. 19՝ պարգեւարաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի, ի ներկայութեան բազմութիւն հրաւիրելոյ :

— Գեր . Երեմիա Եպիսկոպոսը դատաւական մասնաժողովին նախագահ անուանուեր է : - Ինչո՞ւ արդեօք ինչո՞ւ մզնաժողովին անդամոյ անուանին ի

պաշտօնէ չձանոյց Պատրիարքարանը : Արդեօք անկարելւո՞ր բան մ'է :

Պատրիարքարանէն հետեւեալը խրկուած է :

ՅՈՒՅԱԿ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՒԱՐՈՒՄԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՐՈՅ

Մեծապատիւ Անդամք Տնտեսական Խորհրդոյ

Գրիգոր Էֆէնտի Գարակէօղեան	75
Գրիգոր " Խաղբեան	75
Թադէոս " Պէկեան	75
Մկրտիչ " Նապեան	75
Յարութիւն " Մերեմգուլեան	75
Պօլոս " Եամակոյեան	75
Մեծապատիւ Անդամք Գաղաթական Ժողովոյ	

Գեորգ Էֆէնտի Մկրտիչեան	75
Միքայել " Ռափայեւեան	75
Յակոբ " Նորատուկեան	75
Յակոբ " Յրէնկեան	75
Սահակ " Ապրօեան	75
Տիգրան " Նուսուֆեան	75

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱԶԳ

ՏՆՏԵՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Աղէպին վարչութեան պաշտօնական յայտարարութեան համեմատ (յուլիս 3) կեդրոնական տրոյ հաւաքման սկզբնաւորութիւն պիտի ըլլայ առաջիկայ շաբաթ օրը : Երեք երաշխաւորեալ հաւաքիչներ այն պաշտօնին յատկացեալ ըլլալով, ներկայ ազգով կձանուցուի պատուարժան ազգայնոյ, որ իրենց ներկայանալիք տրոյ տոմսակները ազգավարչութեան Տնտեսական Խորհրդոյ անդամներէն Գարակէօղեան մեծապատիւ Գրիգոր Էֆէնտիին ստորագրութիւնը պիտի կրեն :

ԽԱՌՆԼՈՒԲԵՐ

Նդիպոսի Բաբձր . Խախնայսօր իւր իշխանութեան երկիրն պիտի ուղեւորի եղեր :

— Ասկէց երկու օր յառաջ, Գաղղից եւ Բրուսից դօրաց մէջ երրորդ անգամ փոքրիկ կռիւ մ'ըլլալով առաջինները ստիպուեր են ետ քաշուիլ մեռեալ մ'առննալով, իսկ վերջիններն

երկու վիրաւոր ունեցեր են :

— Լուր կայ թէ՝ Ռուսիոյ կառավարութիւնն ալ Գաղղիոյ դէմ պատերազմ հրատարակեր է , բայց սառուզութեան կարօտ է :

— Հեռագիրներէ կիսնացուի որ ընտանիա մեծ իրարանցումի մէջ է . այս օրերս աւելի զօրացեր է Հասարակական կուսակցութիւնը , եւ ժողովրդէնէն չընտրուած ներկայ պաշտօնեայք մանաւանդ Բրիտ զօրապետը սաստիկ կմեղադրուին , թաղաւորի մը ընտրութեան խնդրոյն մէջ իրենց բռնած ընթացիկ պատճառաւ աշխարհի խաղաղութիւնը վրդալելու առիթ գտնուելուն համար : Շատ հաւանական կհամարուի թէ՝ պատերազմը սկսուելուն պէս՝ յետապոստականք պիտի յաջողին իրենց փախաքանաց համիչ տղանքն Սպանիոյ մէջ հասարակապետական կառավարութիւն հիմնել :

— Գաղղիոյ կայսրը իւր օրդւոյն եւ Նարոլէոն իշխանին հետ բանակատեղին ուղեւորեր է , պաշտօնական լրացրին միջոցաւ իւր վրաստիւթիւնը յայտնելով երկրին պահպանութեան յատկացեալ զօրաց բաւականութեան համար :

— Բրուսիոյ կառավարութիւնն ալ արդիւր է լրագրաց զինուորական շարժմանց ու գործողութեանց վրայ օրեւե տեղեկութիւն հրատարակելը :

— Տիպանը - Ահքեամը - Սալկէի Իճրա ճեմէլէթի անուն նորահաստատ խորհրդոյն նախագահ անուանեցաւ Յէրիտ էֆէնտի , եւ անդամ՝ Բաուֆ պէյ , Սէրլէթ էֆէնտի , Բէշաա պէյ , Արզուման էֆէնտի :

— Գանձուց պաշտօնեայն յանձնաժողով մը կազմած է , Ղալաթիոյ Պորտայի մանետիկաց համար կանոնադրութիւն խմբագրելու պաշտօնով , որով կը յուսացուի թէ վերջ կըտրուին տեղի ունեցած անկարգութեանց :

— Գաղղիոյ կառավարութեան կողմանէ թոյլտուութիւն եղեր է որ Բումէլի երկաթուղոյն բաժնետոմսերուն առուտուրը փարիզի Պորսոյին մէջ ալ ըլլայ , եւ արդէն սկսուեր է :

— Առաջիկայ երկուշաբթի օրը յիշեալ երկաթուղոյն փոխառութեան տոմսերուն երրորդ վիճակահանութիւնը պիտի ըլլայ արքունի փողերանոցին մէջ :

— Պէյօղլուի կարօտ հրկիզեալները ուղեր են որ իրենց գետիններուն վրայ սոժամանակեայ խրճիթներ շինելով պատսպարուին , բայց տեղւոյն քաղաքապետութիւնը յայտնելով թէ օրինաց դէմ է՝ թող չէ տուեր , եւ արդէն շինուածներն ալ փլցուցեր է : Ասոր վերայ , հրկիզելոյ կողմանէ Օգոստ . Սուլթանին աղբստաղիը արուեր է , իրենց խնդրոյն հրամանը ընդունելու համար , բայց տակաւին պատախաճ չէ առնուեր :

— Աթէնքի քաղաքապետական ժողովին կողմանէ Պէյօղլուի կարօտ հրկիզելոյ համար 2000 արախմի գրկուեր է՝ յատկապէս դրոյ մը հետ , որով ծանուցուեր է թէ առաւելի եւս գրկելու փափաք կար , բայց սնտուկին վիճակը չներեց :

— Չորեքշաբթի օրը Ղալաթիոյ սեղանաւորաց մէկը սնանկացեր է 80 հազար լիքա սրտաքով :

— Իզմիրի քաղաքապետական խորհրդոյն կողմանէ՝ 1177 , եւ Թուլայէն 622 լիքա գրկուեր է Պէյօղլուի կարօտ հրկիզելոյ օգնութեան համար :

— Օտէսայէն եկող հաւատարիմ ճամբորդէ մը կիսնացուի թէ՝ Ռուսիոյ կառավարութիւնը վեց թղթատար վարձեալ շոգենտունելով շատ զօրք կիտխագրէ , Վրաստան գրկելու համար : Տակաւին հասկցուած չէ թէ նոյն կողմանց համար եղած այս զօրաժողովը ի՞նչ նըպատակ ունի :

— Նարոլէոն կայսեր փարիզէն բացակայութեան ատենը , Էւզլինէ կայսրուհին անոր տեղ փոխանորդ պիտի ըլլայ :

— Գաղղիոյ զինուորական վարժարանին աշակերտներէն շատերը բանակները զինուորական ծառայութեան կըրկուին :

— Լանտմի լրագրաց շատերը գիտողութիւն կընեն թէ Գաղղիա Բրուսիոյ դէմ պատերազմ հրատարակած է՝ չէ թէ :

լէորտը իշխանին խնդրոյն համար, որ վերջացած է. այլ՝ Պէրլինի գաղղիական դեսպանին հետ Բրուսիոյ թագաւորին անխցել կերպիւ վարուելուն համար, որով Գաղղիոյ արժանապատուութեան գլխած է եղեր:

— Գաղղիոյ կառավարութիւնը 80 հազար հրացան ապսպրեր է Մեղզիոյ Պիրմէնկամ քաղաքի դորժարանաց:

Այս կառավարութիւնը արդիւն է, ձի՛ եղն եւ ուրիշ սպասիս բռնի ու հեծնելու կենդանիներ երկրէն դուրս հանելը, այս միջոցիս Գաղղիոյ աւելի պէտք ունենալուն համար:

— Զվիցերիի մէջ լսիչներէ ու վերաբոյժներէ բաղկացեալ ընկերութիւն մը կազմուել է, Գաղղիոյ ու Բրուսիոյ պատերազմին ատեն վերաւորեալ զինուորականաց ձրի ծառայելու նպատակաւ, առանց գաղղիացի ու բրուսիացի խորելու: Ասանք որոշեալ հանդերձներով պիտի դառնան պատերազմին ատեն, եւ քովերնին գէնք չախի գանուի՝ վերաբուժական գործիքէ եւ գեղերէ զատ:

— Տանիմարքայի կառավարութիւնը ո՛չ միայն իւր շէնքը մնալու որոշումն հրատարակել է, այլ եւ՝ արդիւն է Ժողովրդեան որ ո՛չ Բրուսիոյ եւ ո՛չ Գաղղիոյ զինուորական ծառայութեան միտնեն, կա՛մ ճամբայ ցուցնեն, եւ կա՛մ անոնց պատերազմական նպատեւուն մէջ գանուին:

— Ասիէյ 7-8 օր յառաջ Տիփսիսի մէջ առաւելի դեռնալարժ պատահելով քանի մը շէնք ու պատեր փլեր են առկայն մարդոյ միտս չէ եղեր բարերար դարար:

Հարկադրեալեմք ծանուցանել փունջի դաւառային բաժանորդաց թէ՛՝ այսուհետեւ պէտքէ որ ողջ գրամ՝ այսինքն լիրան 100 դրշի հաշուելով վճարեն: Թղթատարութիւնը՝ մենէ ամեն մէկ թերթի համար 3 անգամ վարաց կառնէ: Փունջի բաժանորդագիրը չվճարող դաւառային բաժանորդներէ այս արթիւ կենդրուի որ առկաին չուշացունեն...:

Փունջի բոլոր ծախքերն անպատճառ կանխիկ են...:

Մէծ. Մեղրանիկ վարդանեանի տըպարանը՝ որ է Չաղմաղճըլար Եօդու Ձիւմդիւլլիւ խանի վերի յարկը թիւ 24, — տեարակ՝ տոմակ՝ նաւակ եւ ուրիշ այսպիսի բաներ մաքուր կերպով ու աժան գնով կտարագրուին:

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՆ ԳԱՂՏՆԱՅ անուն գիրք մը, իրոյ ընծայեալ խապարանի Յովհ. Տէրոյենց, իդին 20 դրշ կձախուի Քիւրքնի խան թիւ 46 եւ Մէրճան-չալը Սրտայեան գրատունը:

Այս նոր հրատարակութիւնն ալ կարգաւ արժանի է: Պատմական լուրջ տեղեկութիւններ եւ ծիծաղալարժ նշկարագրութիւններ կպարունակէ: Տառն եւ երկու գլխոյ բաժնուած է, որք են՝ Աղառ որմնագիրք, Նախակրթութիւնք, Ժողովն Փրամաւուն կրկայ, Երեկոյեան կերակուր որմնագրաց, Բրուսիոյի առպեալն դաղանիքը, Գաղանի ընկերութիւն իշում, եւայլն:

— ԳՈՒԼԻՓԵՄ կամ ԱՆԴՐԱՆԸԱՆ ՀԱՅ ՄԸ անունալ նորատիպ տեարակ մը՝ զոր գրած է մեծարդոյ Մ. Տառառեան, մոյրաքաղաքիս բոլոր գրապաճառաց քով կձախուի ի գին 3 դրուշ:

Այս տեարակը՝ իւր խիտ հետաքրքրական պարունակութեան համար՝ արժանի է ընթերցման բոլոր աղգայնոց եւ մասնաւորապէս հումէականաց, եւ աւելի եւս հասունեանց:

Փունջի վերաբերեալ որ է գիր այսուհետեւ պէտք է ուղղել Չաղմաղճըլար-Եօդու Ձիւմդիւլլիւ խան վերի յարկ թիւ 24 սենեակը:

ՏՆՕՐԷՆ ՆԻ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱՆԱՃԱՃԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԴՐԱՆԸԱՆ ԳԱՂՏՆԱՅ

4 ՊՈԼԻՍ ԶԱՐԳԱՐԻՍԻ ԽԱՆ ԹԻԻ 24: